

Plats och tid	Faxälven kl. 13:00-16:00
Beslutande ledamöter	Robert Hamberg (M) §§10-14 Stefan Nilsson (KD) Marie Svensson (V) Gunnel Persson Westin (S) (ordförande) Annika Lindström (C)
Övriga närvarande	Johan Börjesson (Enhetschef Folkhälsoenheten Region Jämtland Härjedalen) Cecilia Andersson (Samordnare fysisk aktivitet Folkhälsoenheten Region Jämtland Härjedalen) Hanna Kjellin (Student Idrottsvetenskapliga programmet Mittuniversitetet) Maya Persson (Student Idrottsvetenskapliga programmet Mittuniversitetet) §8 Lisbet Gibson (Regionöverläkare Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen Region Jämtland Härjedalen) §§8-12 Sanna Fjellström (Samordnare fysisk aktivitet, Ordförande LPO Folkhälsoenheten Region Jämtland Härjedalen) §9 Adam Edler (Folkhälsosamordnare Folkhälsoenheten Region Jämtland Härjedalen) §10 Anna Frisk (Utvecklingsstrateg Folkhälsoenheten Region Jämtland Härjedalen) §11 Eva Söderberg (Folkhälsosamordnare Folkhälsoenheten Region Jämtland Härjedalen) §12 Mirja Wedin (Distriktssköterska Migrationshälsa Folkhälsoenheten Region Jämtland Härjedalen) §13
Justerat av	Ordförande Gunnel Persson Westin (S)
	Justerande Stefan Nilsson (KD)
	Sekreterare Cecilia Andersson

ANSLAG/BEVIS	Justerings har tillkännagivits på Region Jämtland Härjedalens anslagstavla		
Organ	Politiskt råd för folkhälsa		
Sammanträdesdatum	2025-04-14		
Datum för anslags uppsättande	2025-04-30	Datum för anslags nedtagande	2025-05-21
Förvaringsplats för protokollet	Regionens hus		

Signerat med Formpipes Signeringsportal

Utdragsbestyrkande

Mötesdatum

Politiskt råd för folkhälsa

2025-04-14

Marie Eriksson (Enhetschef mötesplatser och anhörigstöd Östersund kommun) §13

Mattias Åkerberg (Kultursamordnare Kultur och bildning Region Jämtland Härjedalen), §12

Utses att justera

Stefan Nilsson (KD)

Justeringens plats och tid

Digitalt , 2025-04-29 00:00

Protokollet omfattar

§§8-14

ÄRENDELISTA

§8	Överenskommelse om partnerskap mellan Region Jämtland Härjedalen och Friskis & Sveltis 2026-2028
§9	Dialog om livsstillsråd, riktade hälsosamtal
§10	Årets folkhälsoinsats 2025
§11	Psykisk hälsa och suicidprevention
§12	Kultur och hälsa
§13	Mötesplats hälsa Torvalla - årsrapport 2024
§14	Aktuellt arbete och processer Folkhälsoenheten

§8

Överenskommelse om partnerskap mellan Region Jämtland Härjedalen och Friskis & Svettis 2026-2028 (RS/105/2025)

Sammanfattning

Regelbunden fysisk aktivitet kan minska risken för dödsfall och återinsjuknande i cancer, förbättra livskvaliteten samt reducera cancerrelaterad trötthet och ångest (Courneya, 2024; Schmitz et al., 2019). Fysisk aktivitet rekommenderas för att minska risken för cancer i befolkningen och återinsjuknande i cancer (Smith Doe, 2025). Stillasittande och otillräcklig fysisk aktivitet är ett kostsamt problem för samhället. Under 2023 uppskattas de totala samhällskostnaderna till 16,5 miljarder kronor för de fall av cancer, hjärt- och kärlsjukdom, psykiatriska tillstånd och typ 2 diabetes som kan tillskrivas stillasittande och fysisk aktivitet (Folkhälsomyndigheten, 2025).

En överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap (IOP) över tre år tecknades med start 2023-01-01 mellan Region Jämtland Härjedalen och den ideella föreningen Friskis & Svettis Östersund i syfte att främja fysisk aktivitet och social gemenskap för individer som har eller har haft cancer. Överenskommelsen fokuserar särskilt på individer som behöver stöd för att komma igång med sin fysiska träning. Individerna kan nå träningsgruppen via sin kontakt inom sjukvården eller direkt via Friskis & Svettis.

Överenskommelsen avser en ekonomisk kompensation om 50 000 kr per år där Region Jämtland Härjedalen ersätter Friskis & Svettis för arbetskostnaden som träningen avser. Deltagande i träningsgruppen är gratis. Under perioden 2023-01-01--2024-12-31 har 61 unika personer deltagit i ett eller flera träningspass. Under 2023 var det totala deltagarantalet 456 med ett medeltal på 11 deltagare per pass. Under 2024 var det totala deltagarantalet 648 med ett medeltal på 15 deltagare per pass. Från 2023 till 2024 har det skett en ökning på 30% i totalt deltagarantal.

Samtliga åtaganden i överenskommelsen anses fullföljda för båda parter. Utöver dessa åtaganden har fysioterapeuter från regionens Cancerrehabteam vid två tillfällen under hösten 2024 bistått med föreläsning om vikten av fysisk aktivitet vid cancer. Dessa har hållits i anslutning till träningsgruppen i Friskis & Svettis lokaler. Från intervjuer som genomförts visar träningen att det bidrar till upplevelser av återhämtning och egenmakt, förstärkta genom känslor av gemenskap. Deltagarna upplevde också fysiska framsteg, fann livsglädje, hanterade oro och fick socialt stöd.

Med utgångspunkt i vad som uppnåtts inom ramen för det överenskomna partnerskapet föreslås en förlängning över ytterligare tre år.

Förslag till beslut

1. Att förlänga idéburet offentligt partnerskap med Friskis & Svettis på ytterligare tre år, från 2026-01-01 till 2028-12-31.
2. Regiondirektören får i uppdrag att underteckna överenskommelsen.
3. Ekonomisk ersättning för partnerskapet fastställs till 50 000 per år och finansieras genom Folkhälsoenhetens budgetram.

Beslut

1. Att förlänga idéburet offentligt partnerskap med Friskis & Svettis på ytterligare tre år, från 2026-01-01 till 2028-12-31.
2. Regiondirektören får i uppdrag att underteckna överenskommelsen.
3. Ekonomisk ersättning för partnerskapet fastställs till 50 000 per år och finansieras genom Folkhälsoenhetens budgetram.

Beslutsunderlag

- Överenskommelse om partnerskap mellan Region Jämtland Härjedalen och Friskis & Svettis 2026-2028
- Förslag till vidare partnerskap - IOP Friskis & Svettis

Paragrafen är justerad

§9

Dialog om livsstillsråd, riktade hälsosamtal

Sammanfattning

Sanna Fjellström, samordnare fysisk aktivitet och ordförande LPO Folkhälsoenheten, informerar om dialog om livsstillsråd, riktade hälsosamtal. Det förebyggande arbetet inom vården har under den senaste tiden debatterats. Ett område som särskilt uppmärksammas är de riktade hälsosamtalen. Kritiker menar att det främst är friska individer som deltar, medan andra anser att samtalen kan bidra till att identifiera hälsoproblem i ett tidigt skede.

Nationellt programområde (NPO) levnadsvanor har för att lyfta diskussionen bjudit in till ett digitalt seminarium. I seminariet kommer modellen riktade hälsosamtal belysas som led i implementeringen av ett mer systematiskt, preventivt arbete inom primärvården. Seminariet är digitalt och kommer sändas den 29 april klockan 14.30-16.30. Seminariet riktar sig brett och rör de som kan ha intresse i frågan. Rådets ledamöter kommer delges inbjudan till seminariet.

Ledamöterna i rådet lyfter att tiden för seminariet sammanfaller med kommunfullmäktige i en av kommunerna och ställer frågan huruvida det kommer att spelas in. Sanna informerar om att NPO har ställt frågan till seminariedeltagarna men att de ännu inte förmedlat om inspelning kommer att bli av.

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad

§10

Årets folkhälsoinsats 2025 (RS/106/2025)

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalen delar årligen ut folkhälsopriset Årets folkhälsoinsats. Priset är avsett att tilldelas personer, organisationer, sammanslutningar, företag eller offentlig verksamhet som på ett föredömligt och aktivt sätt tagit initiativ till åtgärder som positivt påverkar folkhälsan inom Jämtlands län.

Pristagaren måste utöva sina insatser i samstämmighet med Region Jämtland Härjedalens värdegrund. Priset delas ut för att uppmärksamma och uppmuntra förtjänstfulla insatser inom området folkhälsa. Med insatser för en bättre folkhälsa menas insatser som främjar hälsa och förebygger ohälsa. Insatser ska bidra till ett socialt, fysiskt och psykiskt välbefinnande samt öka den jämlika hälsan mellan olika grupper i samhället.

Utlysning för 2025 års pris har skett genom utskick på sociala medier samt på regionens hemsida. Sammanlagt har 96 nomineringar inkommit. Bifogad motivering föreslås för folkhälsopristagaren. Stadgar för Region Jämtland Härjedalens folkhälsopris (RS/2231/2016) gäller för årets folkhälsoinsats.

Beredningen av ärendet har skett i nära samråd med det regioninterna rådet Politiskt råd för folkhälsa och nätverket FolkhälsoZ:s presidium i enlighet med stadgarna för priset. Folkhälsopriset omfattar 20 000 kronor och delas ut vid regionfullmäktiges sammanträde i juni 2025.

Förslag till beslut

Politiskt råd för folkhälsa föreslår regionstyrelsen

1. Alan Barker, Cosmos FK utses till pristagare av Region Jämtland Härjedalens folkhälsopris Årets folkhälsoinsats 2025.
2. Motivering för priset antas.
3. Utdelning av priset sker vid regionfullmäktiges sammanträde i juni 2025.

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa föreslår regionstyrelsen

1. Alan Barker, Cosmos FK utses till pristagare av Region Jämtland Härjedalens folkhälsopris Årets folkhälsoinsats 2025.
2. Motivering för priset antas.
3. Utdelning av priset sker vid regionfullmäktiges sammanträde i juni 2025.

Politiskt råd för folkhälsa

2025-04-14

Expedieras till

Folkhälsoenheten

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Årets folkhälsoinsats 2025
- Stadgar för Region Jämtland Härjedalens folkhälsopris - Årets folkhälsoinsats (RS/2231/2016)
- Samlingsfil Årets folkhälsoinsats 2025
- Motivering Årets folkhälsoinsats 2025

Paragrafen är justerad

§11

Psykisk hälsa och suicidprevention

Sammanfattning

Anna Frisk, utvecklingsstrateg Folkhälsoenheten, informerar om psykisk hälsa och suicidprevention. Jämtland har nationellt det högsta suicidtalet. Enför av anledningarna till detta anses vara tillgången till dödlig metod då många är jägare och har tillgång till vapen, liknande tendenser ses även i andra län där jakten är utbredd. Arbete med stigmatisering anses betydelsefullt såväl regionalt som nationellt då skuld och skam kan vara orsaker till att en person som är suicidal inte söker hjälp.

För efterlevande anses risken för ohälsa stor om inga stödinsatser ges till drabbade. Detta har i ett länsövergripande arbete identifierats som en risk. I dagsläget finns inget rutinemässigt, systematiskt erbjudande om efterlevandestöd i länet men sen en tid tillbaka är en länsrutin rörande detta ändamål under arbete. I utvecklandet av rutinen och efterlevandearbetet krävs en nära samverkan med flertalet aktörer. En samverkan generellt kring suicidarbetet sker tillsammans med civilsamhälle och däribland svenska jägareförbundet i hopp om att nå målgrupper som annars anses svårnådda.

I flera regioner har man börjat arbeta med informationskort i plånboksformat om fysisk och psykisk livräddning. Dessa införs även nu i Region Jämtland Härjedalen via bland annat Jägareförbundet. En positivitet har lyfts kring korten samt att ämnet psykisk hälsa har kommit mer på tals inom jägarförbundet.

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad

§12

Kultur och hälsa

Sammanfattning

Eva Söderberg, folkhälsosamordnare Folkhälsoenheten, och Mattias Åkerberg, kultursamordnare Kultur och bildning, informerar om Kultur och hälsa. I regionplanen 2025-2027 ges regionala utvecklingsnämnden och regionstyrelsen i uppdrag att utveckla arbetet med kultur och hälsa.

Aktuellt gällande kultur och hälsa i Sverige:

- Folkhälsomyndigheten införlivar kultur i sina pågående uppdrag och har under våren presenterat slutredovisningen av regeringsuppdraget "Existentiell hälsa och folkhälsa" samt den nationella strategin för ensamhet "Tillsammans för god gemenskap i hela befolkningen".
- Nationellt nätverk för kultur och hälsa i Sverige där Region Jämtland Härjedalen ingår har tagit fram en hemsida se bifogad handling.
- Under nordiska folkhälsokonferensen i Göteborg kommer arbetet kring Art on Prescription (AoP) in the Baltic Sea Region presenteras samt att deras onlineguide som riktar sig till dem som vill implementera kultur på recept att lanseras.

?Kultur och hälsa i regionen:

- Nio projektbidrag har beviljats statliga medel för arbete med kultur och hälsa inom länet. I höst planeras för en spridningskonferens där projektmedlemmar kan utbyta erfarenheter med varandra.
- En samverkansdag för Kultur-z och Folkhälso-z kommer hållas den 5 maj i syfte att främja dialogen kring kultur och hälsa. Under dagen kommer länsspecifika data lyftas rörande upplevd ensamhet, sociala relationer och deltagande. Projektet kulturunderstödd rehabilitering som drivits i Jönköping kommer presenteras. En dialog kommer föras kring de olika kommunernas möjlighet samt förutsättningar kring utvecklandet av kultur och hälsa inom kommunerna. Pilotprojektet "Må bra med kultur" och "Kultur på recept" som pågått mellan 2022-2024 kommer ligga som grund till dialogen. I dagsläget ingen fortsatt finansiering för projektet men arbete pågår för att komma vidare.

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad

§13

Mötesplats hälsa Torvalla - årsrapport 2024

Sammanfattning

Mirja Wedin, distriktssköterska migrationshälsa folkhälsoenheten, och Marie Eriksson, enhetschef mötesplatser och anhörigstöd Östersunds kommun, informerar om Mötesplats Torvalla och årsrapport för Mötesplats Torvalla 2024.

Mötesplats Torvalla invigdes i februari 2024. Mötesplatsen är en samverkan mellan kommun och region där syfte var att verka som en social mötesplats med tydligt hälsofokus för att motverka ensamhet och främja hälsa. Sedan öppningen har mötesplatsen erbjudit ett stort antal aktiviteter som under året lockat ett relativt stort deltagarantal. Merparten av aktiviteterna har kommunen arrangerat, men även representanter från regionen har bidragit med ett antal.

I dagsläget är det framför allt äldre som besöker mötesplatsen samt närvarar på aktiviteter. Att nå en bredare målgrupp lyfts som en utmaning. Lösningar skulle kunna vara att anpassa språk på exempelvis informationsmaterial för att nå ut till fler. Kommunikationsinsatser för att nå även yngre medborgare skulle också kunna bidra till en bredare målgrupp.

Framgångsfaktorer har varit att man för de medborgare som närvarat skapat en mer meningsfull fritid samt en ökad social samvaro. Samverkan mellan kommun och region anses också ha varit av stor vikt. Enligt överenskommelse fortskrider samarbetet mellan region och kommun rörande mötesplatsen likt tidigare.

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Beslutsunderlag

- Mötesplats hälsa Torvalla - årsrapport 2024

Paragrafen är justerad

§14

Aktuellt arbete och processer Folkhälsoenheten

Sammanfattning

Johan Börjesson enhetschef folkhälsoenheten informerar:

Inför Folkhälso-z i maj:

- Förmiddag: samverkansdag Kultur-z och Folkhälso-z.
- Eftermiddag: tema utbildning och arbete. Goda exempel lyfts rörande ökad skolnärvaro samt rörelsesatsningen i skolan. Samverkan mellan kommun- och samordningsförbund rörande Unga som Varken Arbetar eller Studerar (UVAS) kommer också presenteras.

Trygghet och folkhälsa:

- Regionala ledningsgruppen har lyft fram trygghet och folkhälsa som ett prioriterat område.
- Folkhälsopolicyn som löper ut i år kommer omarbetas för att bli mer konkret och tydlig samt visa på områden som kräver fortsatt, gemensamt arbete. Ett förslag på samverkansstruktur för att samordna samhällsintressen, aktörer och utvecklingsfrågor inom området är under bearbetning. Underlaget kommer presenteras mot slutet av 2025 och vara i form av strategi, överenskommelse eller avsiktsförklaring. Remittering kommer ske till berörda aktörer som myndigheter, näringsliv och civilsamhälle för ytterligare inspel samt samverkansbehov.
- Det finns i dagsläget ingen uppdaterad intern beskrivning rörande folkhälsoenheten/ folkhälsoarbetet i regionen. Rådets åsikt rörande revidering av intern beskrivning efterfrågas.

Folkhälsodata:

- 2017 tog samverkansrådet beslut om att regionen ska arbeta med folkhälsodata. Sedan dess har enkäterna; lokal uppföljning av ungdomspolitiken (Lupp), skolelevers drogvaneundersökning (CAN), hälsosamtalet i skolan (HiS) och hälsa på lika villkor (HLV) genomförts. Information om respektive undersökning presenteras i korthet.
- Fråga lyfts till rådet huruvida kommuner i länet kan medfinansiera genomförande av HLV 2026. Regionen skulle fortsatt stå för merparten av kostnaden i form av arbetsinsats och samordning, medfinansieringen skulle omfatta cirka 30 000 kronor per kommun och främst avse kostnaderna för enkäterna, detta motsvarar

800 enkäter per kommun. Kommuner som vill nå ut med ett större antal enkäter får finansiera detta självt.

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad